

POLSKA LUDOWA

ORGAN POLSKIEGO CENTRUM KATOLICKO-LUDOWEGO

ODDZIAŁY:

LUBLIN, ul. Dawna 3.
POZNAŃ, ul. Półwiejska 20.

ROK IV WARSZAWA № 8

NIEDZIELA 23 LUTEGO 1930

Adres Redakcji i Administracja
WARSZAWA,
ul. Smolna Nr. 38 telef. 254-20
Konto czekowe w P. K. O. 14750

Nad ostatecznym ustaleniem budżetu

radzi Senat Rzeczypospolitej zmniejszy czy powiększy?

W tygodniu ubiegłym, jak już pisaliśmy, odbyło się w Sejmie trzecie czytanie i głosowanie nad budżetem państwa na rok bieżący. Budżet w wysokości: 3.063.438.568 zł. po stronie dochodów i 2.948.128.599 zł. po stronie wydatków — został uchwalony ogromną większością głosów.

Ogółem za budżetem pado ponad 330 głosów. Przeciwno budżetowi głosowali: ukraińscy, komunistyczni i białorusini, a narodowcy, żydzi i niemiecy od głosowania wogóle się wstrzymali, wychodząc za drzwi sali obrad sejmowych.

W ten sposób Sejm swoją pracą narazie zakończył, przesyłając budżet do drugiej instancji: do Senatu i dopiero po wyjściu stamtąd budżet będzie posiadał moc ustawy.

Jakie stanowisko w stosunku do całości budżetu zajmie Senat, dotychczas nie wiadomo. Senat bowiem może niektóre pozycje zwiększyć lub zmniejszyć.

Gdyby Senat jakkolwiek, jakichś poważniejszych zmian, budżet znów wróciłby do Sejmu, który wtedy wypowiedziałby swoje ostateczne słowo.

Jak z dotychczasowej praktyki wiemy, Senat, naogół nie lubi się sprzeciwiać Sejmowi, gdyż ludzie tych samych partji zasiadają tu w jednej, jak i drugiej izbie. To też, temu co powiedział Sejm, zazwyczaj przytakuje i Senat.

Pewne odchylenie od tej metody obserwowaliśmy w roku 1928-ym.

Chodziło wtedy o tak zwane kredyty inwestycyjne. Rząd domagał się sumy 88 milionów złotych, a Sejm sume te — wniosek posła Stolarskiego, a „Wyzwolenia” podniósł do 130 milionów złotych.

Sprawa poszła do Senatu, który

uchwałę Sejmową zmienił i ów datarek 42 milionowy skreślił.

Kredyty wróciły do Sejmu i, przy naradach powtórnych, Sejm zgodził się ze stanowiskiem Senatu i uchwalił już nie 130, a tylko 88 milionów zł.

Senat zrobił swoje.

Gdyby w roku bieżącym Senat okazał się tak samo dociwny, jak wówczas, i ogólny budżet państwa zmniejszył — zastużyłby na pochwałę.

O pomoc dla rolnictwa

Ciężkie położenie gospodarce ożywiło akcję Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Na ostatnich obradach pod przewodnictwem prezesa Izby b. min. Klara, stwierdzono, iż najpilniejszym zagadnieniem, od którego za leży ożywienie handlu i przemysłu w miastach, jest natychmiastowe

przyjęcie z pomocą rolnictwu. Skutkiem niskich cen na produkty rolnicze rynek zżobowy zupełnie zamarł.

Pomoc ta polegać ma na uruchomieniu rezerw skarbowych, ożywieniu handlu zbożem, przyspieszeniu zakupów rządowych oraz na wprowadzeniu ulg z płatności podat-

ALEKSANDER MOORE

Pierwszy ambasador amerykański przy rządzie polskim, p. Moore zmarł w ubiegłym tygodniu w Kalifornii, nie zdolałszy jeszcze objaśnić swego wysokiego stanowiska w Warszawie.

Trudno pożyczyc a jeszcze trudniej oddac

Licytacje majątków ziemskich

Z Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego otrzymaliśmy parę listów, które świadczą o nieubytym kryzysie, jaki przechodzi rolnictwo w Polsce i to zarówno własność drobna, jak i większa.

Wiadomo powszechnie, jak trudno w dzisiejszych czasach o pożyczkę. A gdy się nawet pożyczki, to oddać jeszcze trudniej. Następują licytacje.

Oto, jak wygląda dziś sprawa licytacji majątków ziemskich, czyli — obszarów dworskich w Polsce.

Na 6.096 majątków ziemskich stowarzyszonych w Tow. Kredytowym „Ziemskim” 2100, a więc przeszło jedna trzecia, zostało wystawionych na licytację przez To-

warzystwo. Z tego sprzedaż prze- szło 700 majątków ma się odbyć już w marcu.

Jest to, oczywiście, tylko część majątków ziemskich, wystawionych na licytację.

Poza Towarzystwem Kredytowym bardzo wiele majątków obłożono sekwestrem z powodu niezapłaconych podatków, protestowanych weksli i różnych długów prywatnych.

Wiadomo nam o powiecie, w którym wszystkie bez wyjątku majątki ziemskie są wystawione obecnie na licytację.

Wiadomo powszechnie, że obywatel ziemski, czyli obszarzyk, znalazłby łatwiej od chłopca zdobywał pożyczki. Ale, jak widać — lepiej dziś wychodzić niż, komu pożyczek odmawiano.

Nie będzie miał licytacji.

Naprawa Administracji w państwie

liczba województw ma być zmniejszona

Komisja dla usprawnienia administracji publicznej kończy pracę nad projektem zmiany administracyjnego podziału państwa. Prace te prowadzi specjalna sekcja.

W łonie sekcji brany jest pod uwagę projekt podziału państwa na większe, niż dotychczas województwa.

W myśl tego projektu niektóre z dotychczasowych województw byłyby zniesione, kosztem ich powiększania inne.

Istnieje zamiar zniesienia województw: tarnopolskiego, nowogródzkiego i białostockiego.

Projekt zniesienia tych województw nie jest jeszcze ustalony.

Prace sekcji w tej sprawie mają być ukonieczone w kwietniu r. b., po czym projekt rozważany będzie na plenum komisji, a po przyjęciu przez komisję przedstawiony będzie radzie ministrów.

Te prace komisji należy pochwalic, bo gdy liczba województw zostanie zmniejszona, to i wydatki na administrację się zmniejszą.

Gdyby tak jeszcze udało się komisji skasować parę ministerstw — dalibyśmy jej w naszej gazecie pełną pochwałę.

Unieważnienie wyborów na Wołyniu

Sąd Najwyższy unieważnił wybory do Sejmu z okręgu Luckiego oraz wybory do Senatu z całego województwa wołyńskiego.

Wskutek tej decyzji sądy utraciły mandaty następujący posłowie: Janusz ksiądz Radziwiłł (BB.), Waclaw Wiślicki (BB.) i ukraiński: Wołyniec, Fiedorow, Serwetnik i Lasowski.

Mandaty do senatu utracili: Ła-

zarz Dall (BB.), St. Huszkowski (BB.), St. Repko (BB.), M. Stokowski (BB.) i sergiusz kozielec (ukraiński).

Wybory zostały unieważnione z tego powodu, iż Okręgowa Komisja wybrcza nieprawnie unieważniła jedną z list kandydatów na posłów w czasie ogólnych wyborów w r. 1928.

Tragedja ludu rosyjskiego

Od kilku już miesięcy co raz częściej w gazetach czytamy wieści o rozstrzelaniach chłopów w Rosji.

Dawniej czytaliśmy o rozstrzelaniach byłych oficerów, inżynierów i duchownych, a dzisiaj czytamy o zabójstwach i katuszach, dokonywanych przez bolszewików na chłopie moskiewskim.

Czemu i dla jakiej przyczyny leje się w Rosji krew chłopską? Oto dla tej przyczyny, że w bolszewickiej Rosji toczy się walka o żagón i ziemię chłopską.

Władcy dzisiejsi postanowili zniszczyć całkowicie własność prywatną. Zamiast drobnych gospodarstw chłopskich mają powstać folwarki komunistyczne, w których chłop — dawny właściciel pracowałby, jako robotnik.

Nie wiec dziwnego, że rolnicy postanowili bronić się, by nie popaść w najstraszniejszą pułapkę szere, jaką jest służba u katów bolszewickich.

Toż te chlpi rosyjskie powiedzieli sobie: lepiej zniszczyć wszyscy stłko, niż oddać komunistom.

Bolszewicy piszą w swych gazetach, że na terenie jednej tylko Białorusi sowieckiej zabili chłopów 52 tysiące kóni! W wielu miejscach wieściach chlpi przystąpiło do burzenia swych własnych budynków sprzedając w miastach, jako opał.

Oczywiście, że czerwoni komisarze nie dają za wygrane, wysyła ją na wieś żołnierzy i katów z „czerezycajkami”. Po wstech ogromnej Rosji rozlega się jak katawnych chłopów i placów dzieci i żon.

Jakże strasznie mści się na wsi rosyjskiej to, że podczas rewolucji posłuchala się czerwonych partyjników i poszła grabić, mordować, palić wraz z nimi.

Dzieki chłopom bolszewicy wzmożeni się, wywędzili wojska i dziś stanowią siłę, która teraz chce za wszelką cenę czynić z go spodzarna — właściciela najmieć komunistycznego.

Dopiero po niewzniechu lud moskiewski zrozumiał, że został oszukany. Ale już zapóźno.

Rzeki leń i krwi chlpińskiej popłyną, zanim bolszewicy będą pokonani.

Zal biednego ludu, który tak strasznie musi pokutować za pomoc, okazaną czerwonym w czasie rewolucji. Wpadł bowiem w prawdziwe piekło, stał się bezbronem narzędziem w ręku sług czerwone go szwanderu.

Grabili z nimi przed laty cudze

Ilu ludzi umie czytać

Biurowychowania publicznego Stanów Zjednoczonych ogłasza dane statystyczne, dotyczące się wychowania i szkolnictwa w 62 krajach, liczących razem przeszło miliard mieszkańców, a zatem prawie połowę ludności kuli ziemskiej.

Ciekawe to dane wskazują, że wśród mieszkańców tych krajów tylko połowa osób, liczących ponad 10 lat życia, potrafi czytać.

Liczbę zaś analfabétów świata biurowypowiększa oblicza na 62 proc. t. j. że tylko 38 proc. ludzi na świecie umie czytać.

mienie, będąc obojętnym na upominania, dawane chłopu przez ludź óświeczonych, miłujących kraj, a dziś ten sam chłop jest mordercą i ogrybiany przez dawnych swych przyjaciół.

Straszna jest tragedia: wsi rosyjskiej!

I dla nas z tej tragedji i niedoli chłopu moskiewskiego płynie wielka nauka. A jakaz?

Mianowicie, że zgłitemy, zmar nujemy wolność, jeśli dmy pólki przed czerwonym partyjnikom, któ

rzy chcą wywłaszczyć bez odszkodowania, którzy głoszą walkę klas czyli warstw, którzy chcą deptać przykazania Boze.

Chłop rosyjski stanął pod czerwonym sztandarem, a dziś musiał strażnie cierpieć za swa nierozwagę, za swa łobowierność.

Bądźmy więc czujni i miemy przed oczyma obraz niedoli ludu, który wierzył obietcom i namo wóm ludzi bez Bogal.

St. Bartosjak

Wymiana depesz między Warszawą a Rzymem

Z okazji 8-iej rocznicy koronacji Ojca świętego Piusa XI, odbyła się następująca wymiana depesz:

„Jego Świątobliwość Pius XI, Citta del Vaticano.

Obchodząc dziś z całym narodem polskim dzień wspomnienia, związane z rocznicą koronacji Jego Świątobliwości, proszę o przyjęcie wyrazów mego synowskiego oddania oraz najgorętszych życzeń szczęścia. Jego Świątobliwości i chwaly Jego panowania.

(—) Ignacy Mścicki.”

W odpowiedzi na tę depeszę Pana Prezydenta, nadeszła depesza z Rzymu tej treści:

„Jego Ekscelencja Ignacy Mścicki, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa.

Przeżyłmiy z ojcowskim uczuciem hold i życzenia Waszej Ekscelencji z okazji 8-iej rocznicy naszej koronacji i, dziękując z serca za ten dowód uczuć samostynich, jesteśmy szczerze, i mocąc wzajemnie wyrazić najlepsze życzenia-pomyślności dla Waszej Ekscelencji.”

Jak żyją żydzi w Arabji

W królestwie Jemenu (Arabja Szczęśliwa) żydzi, których liczba wynosi około 40.000 znajdują się w dużej w sytuacji niemal niewolniczków.

Żydom tym zabrania się wyjeżdżać z kraju.

Ci żydzi, którym się udaje niekiedy uciec do portów morza Czerwonego, są skazani na kilkomiesięczny pobyt w klimacie zabójczym, będąc pozbawieni wszelkiej pomocy z zewnątrz, póki nie o trzymają pozwolenia na wyjazd do Palestyny.

Według przepisów żydom w Jemieniu nie wolno: 1) podnieść głosu

przed Arabem, 2) budować domy wyższe, od domów muzułmanów, 3) dotykać, przechodząc ulicą Arabów, 5) powiedzieć, że prawo muzułmańskie posiada jakieśobiek brak, 6) mówić źle o prorokach, 7) prowadzić z Arabem dyskusję o religji, 8) dostadać konia, ośia lub wielebłada po meczku, 9) mrużyć oczyma, gdy zobaczy nagłog Araba, 10) modlić się poza murami swych świątyni, 11) tańcć zanadto głośno w tańcu w synagodze, 13) po życzyć pieniędzy na pro-cent i t. d. Nareszcie muszą oni podnosić się przed Arabami i okazywać im szacunek przed wszelkiej okoliczności.

PODNIĘBYM SZLAKIEM Zalety komunikacji powietrznej

Lotnictwo komunikacyjne czyli tywołnie w Polsce posiadają 7 klas, które podrażdzanie nad „chmurami” czynią przyjemniaczem i wygodniejszym, niż nawet jazda koleją, nie mówiąc o autobusach. Zalety te są następujące:

Szybkosc. Zamiast g-dzin osmiu do dziesięciu, które mus pochoćnąć podróż koleją, samolot w ciągu przestrzni przebywa w są-gmą godzin dwóch do trzech.

Bezpieczeństwo. Lotnictwo komunikacyjne w Polsce, zarówno w roku bieżącym, jak i w latach ubiegłych, wykazuje pełne spowodowanie bezpieczeństwa.

Wygoda. Podróżnym samolotami nie grozi tłok, gdyż każdy pasażer ma wyłącznie do swej dyspozycji oddzielny, wygodny fotel.

Przyjemność. Każdy z pasażerów przez całą drogę może podziwiać charakterystyczne i niezwykłe krajobrazy ziemi z lotu ptaka.

Zdrówie. Samolot gwarantuje odbycie podróży bez zmęczenia, dymu, sadzy i kurzu. Samoloty bowiem kursują w czystych przelotowcach ponad chmurami i oparami. W przeciwnieństwie do dużej atmosfery, panującej w wagonach kolejowych, zimna lub nadmierne gorąca, samoloty posiadają zawsze czyste powietrze i temperaturę pokojową, z nastaniem chłódów zaś są należycie ogrzewane.

Niskie koszty podróży. Ceny biletów samolotowych odpowiadają mniej więcej cenom biletów kolejowych I-iej klasy, a p-nadto członkowie L. O. P. P. (może nim być każdy) korzystają z 20% wyniżek. Kilkakrotnie krótszy czas podróży i zaoszczędzenie wydatków, których zwykle nie można uniknąć w podróży, odbywanej koleją (waży restauracyjny, czy sypialny, bufeł na dworcach kolejowych, targarze i t. p.) obniżają ogólne koszty podróży samolotem w porównaniu z koleją, czyniąc o-taższą i ekonomiczniejszą od podróży kolejowej.

Dawny gmach „Hotelu Bristol” w Pulawach, spalony wskutek działań wojennych, po 13-tu latach został odbudowany kosztem 400.000 zł. przez Pulawską Spółdzielnię Kredytową, jako siedziba tej instytucji.

Okrucy...

Istnieje stare rosyjskie przysłowisko, którego brzmienie dosłownie jest takie:

„Bieda, kol pierogi naczniet pieczesz spoznik, a spoznik taczal piroznik”.

Przysłowio to, w tłumaczeniu na język polski oznacza, że źle się dzieje wtedy, gdy szewc zaczyna piec placki, a piekacz — robić buty. Tak, mniej więcej, można to przysłowio tłumaczyć.

Tęgo przysłowia albo wcale nie zna, albo też o niem zapomniał po seł że „Stronnicwa Chłopskiego”, Józef Mochniak, gdyż w tyg dniu ubiegłym „chycił” za pióro i urządził artykuł w swejcie gosczie partyjnej.

Tytuł artykułu jest taki: „Oltarz i tron w walce z chłopami”.

Sie tytuł trzeba przynajmniej dość ordynaryjnie, ale popatrzmy, co tam za mądrości są w tym artykule?..

Pierwsze zdanie owego artykułu brzmi tak:

— Klasa chłopaka przez tysiąc lat była karmiona duchowo w niewioli szkiejki i kleru skutki tego wiarza w rzekome cuda, w czarownic i głupich Michalków....

Już w tem pierwszym zdaniu jasnościowości, nie-wytłumaczył, pan pospołdził trzy głupstwa równocześnie:

— po pierwsze: o cudownych udrożeniach słyszymy nieomal co roku, a fakty te stwierdzają nie tylko władze kościelne, ale i najwięcej se powagi naukowe świata;

— po drugie: z czarownicami, czarami i zabobanami nikt tak skutek cznie nie walczył i nie walczy, jak kościół rzymsko-katolicki;

— po trzecie: Michalek „objawiał” się w powiecie zamajskim, a wiec tam, gdzie „Stronnicwo Chłopskie” zdołało najbardziej ludzi ogłupić, bo do Sejmu wzięło 3 mandaty z tego okręgu. A wiec nie kościół tu zawinił, a partia pa na Michalcia.

Z tego pierwszego zdania można sobie wyrobić dostateczną pojęcie o „mądrości” pana posła, do też dalszej haźraniny przytaczając nie mamy potrzeby, a natomiast mamy p. Mochniakowi przyjacielską radę:

— Trzeba porzucić pióro, a jać do ręki cepy. Na swoje miejsce w Sejmie — posłać kogoś innego. Niech to będzie chłop — gospodarz, ale z rozumem. Taki, co to i cepem urźnie, ale boisko jęknie, a i piórem władać potrafi. Gdy coś napisze, to będzie korzyść dla ludzi, bo albo się czegoś dowiedza, albo się czegoś nauczya...
Bo źle jest gdy powieza Marcina Marcina, wtedy — gdy sam głupi, jak s...
To też — do cepów, panie posle, do cepów... A do oltarza nie siegaj, bo snadnie mozeż świętokradzka lewicz zlamać....

W Niemczech dużo się ostatnie mi czasy mówi o konieczności rewidzji granic i odebrania polskiego Pomorza.

W sprawie tej wypowiedziali się w ubiegłym tygodniu poszczególni przywódcy klubów parlamentarnych, a wszyscy nieomal w jeden ton spiewali:

„*Właż w Niemczech nie może się pogodzić z obecna granica polska... Kto uznaje obecna granicę polską, zamyka*

Kto odpowiada

W piśmiech apozycyjnych, czyli przeciwdziałowych — w ciągu ostat nich kilkunastu dni — ukazywały się kolejno tabele porównawcze, które wykazywały budżety przywódców główniejszych państw świata.

Tabele te są dość pouczające, a zawarte w nich liczby uposażeń, czyli budżetów przywódczych wyglądają tak w ten sposób:

- 1) w Francji 1.379.000 zł.
- 2) w Niemczech 3.800.000 „
- 3) w Ameryce Półn. 2.998.000 „
- 4) w Czechosłowacji 3.934.000 „
- 5) w Polsce 4.378.000 „

Niezależnie od tej tabelki uposażeń, drukowane były jeszcze: porównania liczby samochodów, jaka posiadają prezydenci poszczególnych krajów.

Na pierwszym miejscu stoi Polska, gdzie autokolumna p. Prezydenta liczy 22 samochody, wówczas gdy prezydent Niemiec posiada 14 samochodów.

Taka też ilość 22 samochodów, posiada i prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.

Pożatem, dowiedzieliśmy się, że auto kolumna Generalnego Inspektora sił zbrojnych Państwa liczy 50 samochodów najrozmaitszych fabryk zagranicznych i że mersz. Pilsudski ma do swego użytku 5 samochodów marki „Cadillac”.

Wszystkie powyższe tabeleki i liczby, przez one pisma opozycyjne drukowane, zawierały użyteczny dościnok i tem, że choć Polska krajem biednym, to jednakże władze zwierzchnie pozwalają sobie na luksus, jakiego nie widzimy nawet w krajach najbogatych, jak naprzykład — Ameryka.

Cała odpowiedzialność za powyższe stan rzeczy, pisma opozycyjne starają się zepchnąć na obóz rządowy czyli sanację.

Jest w tem, oczywiście, pewna doła słuszność. Ale nim do bliższego omawiania sprawy onej odpowiedzialności przystapiamy, oderwiemy się na małą chwilkę od sto

druga wszelkie polityce wschodniej Niemiec”.

Takie w Niemczech panują dzisiaj nastroje.

Niemcy są państwem liczebnie 2 razy większym od Polski, bo posiadają ludności ponad 60 milionów. Zwazwszy jednakże, że owego władcy Niemcy mają u siebie w za panu około 7 milionów komunistów — są jak kolosem, ale na gładnych nogach.

To mamy Niemcy obawiać się nie mamy potrzeby, a nawet posyłamy im takie zaproszenie:

— Chodźcie, Niemiaszki, chodźcie do polskiej Pomorze — ale, gdy dostaniecie łupnia, abyście nie mieli pretensji, gdy wasze wschodnie Prusy do Polski przyłączymy.

Wśród wielkiej rzeszy nauczylic ludowych w Polsce są różni ludzie.

Są nauczyciele, którzy wprost z poświęceniem dla dobra kraju, oświaty i wychowania młodych po koleń pracują, ale są też i tacy, dla których miejsce winno być nie w szkole, ale: za dykiem na ni wiewie, lub — za gładkami na łosadach.

Do wielu kwiatostaw — ze szkolnej niwy, któreśmy już w naszej

sunków wewnętrznych Polski i powędrujemy za ocean — do Ameryki.

Przychodzą nam na pamięć wybory obecnego prezydenta Hoovera i jego pierwsze poczynania w „Białym Domu”.

Otóż gdy prezydent Ameryki Hoover objął swój wysoki urząd, zaczął szczegółowo oglądać swój pałac, tak zwany Białe Dom oraz wszystkie budynki gospodarce.

W czasie tych oględzin prezydent Hoover zaszedł do stajni. Zobaczył konie i powóz.

— Na co te konie? — pyta służby.

— Do wyjazdu pana prezydenta — odpowiadają urzędnie.

— To niepotrzebny wydatek. Się nigdy skasował!

A jeżeli pan prezydent ze chce użyć przejażdżki, to jak będzie?..

— Do podróży dalszej, użyję sa mochodu, a blisko — to i na piechotę przejdę.

W tym, mniej więcej tonie, odbyła się rozmowa, po której — rzecz zrozumiała — konie i powozy zostały w siedzibie prezydenta Ameryki skasowane.

Gdy mówimy o poczynaniach oszczędnościowych ludzi, na czele państw stojących, to — nie od rzeczy będzie wspomnieć dziś już sw. pamięci Jerzego Clemenceau (Klemansa), byłego długoletniego premiera Francji.

Jerzy Clemenceau miał do użyt ku tylko dwa samochody, a jeżeliż nim wtedy, gdy deszcz padał, Nie malne, krótkie podróże odbywał przeważnie pieszo.

Tak się w innych państwach dzieje....

U nas sytuacja wygląda nieco odmiennie, a pisma opozycyjne twierdzą, że wydatki tak zwane „reprezentacyjne”, po przewrocie majowym z roku 1926-go, w państwie znacznie wzrosły.

Pismom i parliom opozycyjnym nie odmawiamy słuszności w ich twierdzeniach, ale powieny je

poprzeć, o czem owe pisma mówić nie mogą.

Mianowicie: „dowiedzialność za rozruchna gospodarke w państwie ponajd wprawdzie obóz sanacji w Polsce, ale największą winę przypisujemy ewe właśnie krzyż czące opozycji, jako że ta stanowi większe” w Sejmie.

Tu są, zdaniem naszym, główni winowajcy!

Bo czy godzi się krzyżać o rozruchności rządu wtedy, kiedy Sejm dobrowolnie i nieprzymusznie budzet państwa o 120 milionów złotych podwyższa?... Czy to: wygląda uczciwie, a przystojnie?... Czy to nie wygląda na prawicowo-lewicową obrade przyadkiem?..

Tak, to jest obruda, bo co innego się mówi, a co innego robi.

Wdzieliśmy, jak się odbywało legotoczne głosowanie budżetu we.

Ponad 300 posłów głosowało za budżetem, reszta zaś od głosowania się wstrzymała, dając sura za drzwi.

Gdzie jest odwaga głosowania, o której tak dobrze w naszym piśmie Grzegorz Strobowski wspominał?

Jeżeli się widzi, że budżet jest za wysoki, to takiego budżetu się nie uchwała. Uchwała się budżet mniejszy.

A jeżeli się wysokie budżety uchwała, to niemo co ogłupia ludzi, że tylko rząd za rozruchna go spodarke odpowiada.

Rząd wydał prawa by nie miał!

To, że aby nie było potrzeby przyłączania tabelek porównawczych uposażenia prezydentów, ażeby nie było zadużo samochodów, to na jest jedna prosta rada: obcinac budżety!

„Jak nie będzie pieniądza, to nie będzie i samochodów”.

A ponieważ w roku bieżącym Sejm budżet nie tylko że nie obciął, ale go jeszcze podwyższył, tenże Sejm za ową tabelkę porównawczą i samochody odpowiada. To, dla słuszności, musieliśmy powiadzieć.

Marjan Cząścić.

Demonstracje komunistów

Ostatnimi czasy wzmożła się w kraju działalność komunistyczna, która wyraża się między innymi w licznějších niż kiedyindziej demonstracjach. Tak oto w Łodzi po niedawnym wiecu na Zielonym Ryнку, rozspodzonym przez policję, kilkunastu komunistów z antyfaszystowskimi okrzykami udali się przed gmach więzienia, gdzie odsiadują karę przestępcy komunisty czni, Policja i tu rozprędzila demonstrow, przyczem aresztowano kilka osób. Również w Piotrkowie zebrało się 250 komunistów przed więzieniem, demonstrując przeciwko państwu. Straż więzienna usiłowała rozproszyć komunistów, którzy jednak wargłoni do mieszkanca naczelnika więzienia i wybiłi wszystkie szczyby. Naskok telefony niczego alarmu przybył sınıstwie oddział policji, który komunistów rozprędził, aresztując kilka osób.

Kmiec.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Masło

Państwowa kontrola masła eksportowej, pomyślana i wprowadzona u nas jako wstępny etap do standaryzacji posiada obok brań kowb zasadniczych swoje cechy dodatnie, które już się uwidoczniły.

Obciory zagraniczy odnoszą się z większym zaufaniem do masła polskiego i skutkiem tego zanikają będzie stopniowo różnica cen pomiędzy towarem pochodzącym z innych krajów a naszymi. Podczas gdy przed wprowadzeniem kontroli za najlepsze gatunki masła polskiego płacono na rynku angielskim 40 sh (około zł. 1,60 za 1 kg.) mniej niż za najlepsze masło duńskie, to obecnie różnica w cenie wynosi już tylko 30 (—czyli zł. 1,30 na 1 kg.).

Poprawa ta nie odpowiada wprawdzie rzeczywistej jakości masła polskiego płacono na rynku musimy z zadowoleniem, że jedyną kowb sukces został częściowo osiągnięty. Stąd możemy mieć słuszną nadzieję, że powoli a odrobinią nasza marka i zajmujemy należącą nam się pozycję w światowym handlu masła.

Poza skutkami dodatnimi na rynek zagranicznych wydatnia kontrola przedewszystkiem na rynku wewnętrznym swój doniosły wpływ. Spełnia ona w tym wypadku rolę nauki.

Każda bowiem mleczarnia ujęta ambicją bada sumiennie swoje wyrobki i bez przesady można powiedzieć, że Zarządy jak i Rady Nadzorcze poszczególnych Spółdzielni Mleczarskich starają się wszelkimi sposobami ulepszyć produkcję powierzonych sobie placówek. Waga Fonomea spodobala się wszystkim, a rozważania nad ulepszeniem urządzeń mleczarskich są zwykłym tematem wzy-

stkich członków. Wszyscy bowiem zdają sobie sprawę z doniosłości dobrego wyrobu dla rozwoju naszego mleczarstwa i sily naszego wyrobu.

Uświadomienie powyższe należy powitać jako oznakę dalszego żywiołowego rozwoju polskiego maslarstwa.

Z drugiej strony zaś eksporterzy czynią duże wysiłki nad zrationalizowaniem wywozu masła i zapewnieniem Spółdzielni Mleczarskim najwyższych cen. Każdy grosz kosztów handlowych zaoszczędzony przez nich podwyższa o grosz wypłatę za masło i ostatecznie za mleko. W konkurencyjnym handlu placówki najwięcej pożądną i żywotną odgrywają poważną rolę w życiu Spółdzielni Mleczarskich.

Jako zdrowy objaw kontroli uważać można coraz surowszy rygor w kwalifikacji masła przeprowadzonej przez eksporterów. W ten sposób przed pełnym sezonem

wywozowym Mleczarnie polepszą metodę swojego wyrobu i liczyć będą na lepsze ceny.

Jednakowoż wszystkie te zabiegi pozostają tylko połowicznymi, jeżeli Rząd w jaknajkrótszym czasie nie zdecyduje się na inwestowanie koniecznych kapitałów w naszą produkcję mleczarską. Zabiegi poczynione pod tym względem przez ekspertów tylko w drobnej mierze mogą zadostać uczynnym wymaganiom rzeczywistym, a wiesz sama za biedna jest na to przy obecnym poziomie produkcji rolnych.

Zapał jest i chęci szczere, a kredyt państwowy powinny jako soli ożywczej wpłynąć w organizm produkcyjny polskiego mleczarstwa.

Nie wątpimy, że Rząd zrozumie swoje zadanie i rozszerzy zlotodaj na żyłe naszego gospodarstwa narodowego.

L. Szablecki

Państwowy Bank Rolny nie przyjmuje podań o pożyczki na kupno ziemi

Agencja Rolnicza komunikuje, że Państwowy Bank Rolny wstrzymał z dniem 15 lutego roku bież. przyjmowanie podań o pożyczki na kupno gruntów oraz na różne urządzenia rolne.

Wyjątki mogą być czynione tylko dla tych rolników, którym przy służyć prawo korzystania z funduszy zapasowych i kredytów ulgowych Okr. Urzędów Ziemi, które to znaczy — służby dworskiej, która nabywa grunt z parcel-

lowanych osiadców, w których pracuje. Są to wszystkie pożyczki długoterminowe.

Powyższe zarządzenie Banku Rolny tłumaczy tem, że są mu potrzebne pieniądze na pożyczki gotówkowe, krótko i średnioterminowe dla drobnych rolników.

A więc z tego by wynikało, że drobni posiadacze rolni mogą się o pożyczki ubiegać, gdyż P. Bank Rolny dla nich gromadzi pieniądze. Można spróbować.

Hodowla kaczek

Centralny Komitet do Spraw Hodowli Drobni zwraca uwagę rolników, iż ze względu na niskie ceny artykułów zbożowych, a w szczególności okopowiny, należy zwrócić uwagę większą na produkcję kaczek, która jest w naszym kraju w zaniedbaniu. Kaczka ze względu na szybko przyswoi żywej wagi w najkrótszym czasie dostarcza dużo dobrego mięsa, przy spożyciu znacznej ilości laniej paszy. Ze względu na konieczność ujednolicenia produkcji kaczego mięsa, na które jest zapotrzebowanie na eksport, zaleca się chować kaczki białe, jako najbardziej pokupne zagranicą. Najlepiej w tym celu chować duże kaczki pekińskie.

Polskie pierze — do Ameryki

Jedna z poważniejszych firm amerykańskich, zaliczana przez a amerykańską — polską iżbę handlową w Nowym Jorku, pragnie obywateli przedstawicieli jednej z poważniejszych polskich firm, eksportujących pierze i punkt.

Rokowania w tym kierunku poprzedziło wysłanie próbek i dopiero po stwierdzeniu dobrej jakości towaru nastąpiło porozumienie.

Chodzi w tym przypadku o obroty wynoszące przeszło 200.000 dolarów. Firma amerykańska zachowała tym razem ostrożność, gdyż dotychczasowe jej doświadczenia wykazały, że transporty pierza, nadchodzące do Stanów Zjednoczonych z Polski, były niejednokrotnie zanieczyszczone małą, solą, a nawet proszkiem z celem sztucznego powiększenia wagi.

Poradnik ogrodniczy Uprawa warzyw

Nasiona ogórka posiadają zdolność kiełkowania 8 do 9 lat, najlepiej jest nasiona wysiewać 3—4 letnie trochę żółte, cielistego koloru (niebiało), ponieważ nasiona z zbyt słabymi (młode) silnie rosną, ale słabo owocują.

Wysiew do gruntu nie może nastąpić wcześniej jak w drugiej połowie maja, gdy minie obawa przed mrozówkami.

Ogórki gruntowych są dwa rodzaje: zwykłe, które są jadalne na surowo, i przydatne do solenia na zimno, oraz małe korniszonowe, nie jadalne do jedzenia na surowo, bo nie smaczne i twarde, są one natomiast doskonale kwaszone i marynowane w ocie.

Tu podaje tylko odmiany wyrobowane i pewne. O odmianach inspektowych nie pisze, bo to jest już sprawa trudniejsza, wymagająca znajomości zawodowej. A ogrodnicy fachowi sami wiedzą jakie są dobre odmiany.

Ogórki „Przybyszewskie” — znana odmiana krajowa dość piękna — nie można ich siać z innymi

odmianami, bo łatwo się wyradzają, liście mają ciemniejsze od innych odmian i ostro zakończone, co łatwo zauważyć.

Holenderskie półdługie zielone, dobre są do kwaszenia, rodzą obficie.

Monastyrskie: odmiana rosyjska, jadalna do kwaszenia, owoc mniejszy od wymienionych.

Nieżytkie — krótkie, znana rosyjska odmiana

Korniszonowe: parskie, drobne, najlepsze do kiszenia w ocie (marynat) i najrwałsze.

Kłoby sobie żywić miód ogórki parę tygodni wcześniej, niech weźmie 2 części gliny i 1 część świeżego krowianka bez słomy i z dodatkiem wody lub gnojówki, dokładnie wymieszaj, zrobi male domki, dajmy na to wysokości 5 cm., wysuszą na stożcu lub w przewiewnym miejscu. W końcu kwietnia lub początkach maja do tych domków, napełnionych dobrą ziemią, wsadza się po dwa ziarna ogórka i stawia w mieszkanu w widnym, oświetlonym ciepłym miejscu.

Podlewać należy w miarę rzeczywistej potrzeby, zwłaszcza w dzień pochmurz (nie słoneczne).

W ten sposób postępując będzie mi mieli przepyszna rosadę (fianc), którą we wleciwym czasie wraz z doniczką należy posadzić na zagonie i otrzymamy o parę tygodni wcześniej owoce (ogórki), a to w handlu będzie miało wielkie znaczenie (różnica cen).

Dymia czyli bania z pochodzenia podobna do ogórka, na surowo nie jadalna (peknie jadalne), natomiast jest znakomita na powidła i zupa z kłuszkami na mleku, rodzaj żółty, ciarki, hodowana w większych ilościach jest znakomita paszą dla bydła (mleko-pędna).

Waga niektórych dyni dochodzi do 40 — 60 kilogramów; lubi ziemię bardzo żyzną, można ją sadzić w pobliżu chwostów, stajen, dołów kompostowych i gnojówek, na podwórzu od polnina.

Pod owoce banie należy podkładać czerepy z naczyn lub deseczki bo owoce łatwo od nagromadzonej wilgoci (wody) od spodu gnije.

Do rzędu roślin zarodkowych, potrzebujących do swego bytowania i wydania jaknajwiększej ilości dorobku, dorodnego owocu — należy pomidor. Potrzebuje on jednak dobrej up.awy, dobrego obfitego nawożenia i dużo światła.

Pomidory należą do rodziny (gromady) roślin tak zwanych psiankowych (solanaceae), tej samej co ziemniaki i również tak jak ziemniaki pochodzą z krajów ciepłych Ameryki Południowej, dla tego nie znoszą wiosennych przymrozków i sadzić ich nie można wcześniej jak w drugiej połowie maja.

Na rosadę (lance) nasiona pomidorów wysiewać należy w drugiej połowie lutego, najdalej w pierwszej połowie marca w ciepłym inspekie i że dwa razy przez sadzić.

Długość rzędz w najbliższym zakładzie ogrodniczym gotową rosadę nabyć.

Pomidory sadzić należy na zagonie 0*80 do 100 centymetrów, sadzić mianego na sągę żeby jeden drugiego nie cieniował; pro mienie słoneczne mają wtedy dostęp do roślin ze wszystkich stron. Jeżeli zaś stosujemy uprawę polową, czyli sadzimy w większej ilości, to rzadylimy sadzić co 90 — do 110 centymetrów w kwadrat.

Owoce pomidora są jadalne na surowo (sałatki), bardzo smaczne i zdrowe, z nich przyrządzać można bardzo dobre i posilne zupy.

[Dolscy ci gnastąpi]

W. Urbanowicz

Przed wiosennymi siewami... dobór ziemniaków i nasion koniczyzny

Mówiąc przed tygodniem o doborze nasion, potrzebnych do wiosennego siewu, zezepiliśmy o ważności doboru odmian do miejscowych warunków.

W dalszym ciągu trzeba jeszcze wspomnieć o ziemniakach. W nich może najwięcej zaznaczyć się ta cecha przydatności wedle odmiany.

Na tej samej ziemi w tych samych warunkach nawożenia może być różnica plonu wprost nie do wiary, jeśli się posadzi odpowiednią i plenną odmianę i porówna ją z jakąś zwyrodniałą.

Miałem we własnym gospodarstwie taki przykład przed laty: gdy Dabery (stara kiedys sławna żerelnicka osada) wydała mi w znakomych warunkach uprawy tylko 60 kory, a Merkury (wówczas nowa odmiana 202 kory z morga).

Dziś zresztą trzeba i dlatego szczególnie zwracać uwagę na doborze ziemniaczanych odmian, że grozi nam niebezpieczeństwo raka — strasznej choroby, która wprost niestety umożliwia uprawę ziemniaków na długie lata!

Trzeba więc przy nabyciu nowych plennych odmian wiedzieć, które z nich chorobie tej dolegliwości nie podlegają, czyli które z nich są odporne na zarazkę raka.

O tem w pismach rolniczych już teraz, albo wkrótce będą szczegółowe powiadamienia, jak dotąd można uprawiać.

Nie odciążę się jednak z zamięszeniami nowych plonów i odpornych odmian bo jak to było w przeszłym roku — hodowcy odmian ziemniaczanych nie mieli już nie do sprzedania, gdy się w końcu tniu zgłosił — a w marcu to już bardzo niewielki był wybór.

Niejąka bolączką w naszych mniejszych gospodarstwach była, że ze koniuczyny często zawozi-

nie pomagają nawozy sztuczne, nie pomagają dobra uprawa, a tu tymczasem rzeczą ważną, żeby tej pracy było podostatkim.

Otoż przyczyn niepowodzenia tej uprawy może być kilka, a to grunt za suchy, a to spód wadliwy, a to wreszcie zbyt częste powtarzanie zasiewu na tem samym miejscu. Jakkolwiek z tych przyczyn będzie powodować nieurodzaj: rada na to będzie zawsze jedna: nie siać koniuczyny czerwonej samej, tylko w mieszance z innymi koniuczynami, oraz z dodatkami żejgrasu angielskiego.

Następcie się pytanie, z jakimi koniuczynami? Otóż na ziemiach przymyślnie główną domieszką ma być 50-ciu procentach powinna być koniuczyna szwedzka, potem po trosze biała i żółta (luerna chmiełowa), a czerwone tylko w 20 proc. Na ziemiach suchych znów za-

miast szwedzkiej siał należy przekł, a więc 50 proc. przelotu, 25 proc. czerwonej koniuczyny 10 proc. białej, a resztę rejgras angielski.

Pomyślcie więc czytelniczo o tej sprawie już teraz zaopatrzyć się w potrzebne nasiona: kto ma ziemię za suche — w przelot, kto ma za mokre dla koniuczyny czerwonej — w koniuczynie szwedzkiej.

Nawet sam przelot siewają w różnych okolicach na ziemiach piaskowych i bieleciowatych, w których margiel jest dość głęboko. Czystych zasiewów koniuczyny zaniechajcie, bo zawsze więcej spracznicie z mieszanki i łatwiej ją będzie wysuszyć. Przelot i inne koniuczyny kupujcie tylko w dużych składach handlu niesionami i żądajcie gwarancji, że nasiona dobrane kielkują i zawierają kanioliki.

WYKONANIE ZAMÓWIEŃ Pożyczki zagraniczne dla Spółdzielni Mleczarskich

Amerykański doradca finansowy przy Banku Polskim p. Devey przed wyjazdem do Ameryki żywo się zainteresował sprawami produkcji mleczarskiej w Polsce.

W Ameryce p. Devey miał o tych sprawach szereg odczytów, gdzie produkcja mleczarska zdołała zainteresować tamtejszych finansistów.

Jak się dowiadujemy, w wyniku tych starań wpłynęło do Polski około 50 milionów złotych na cele rozbudowy naszego mleczarstwa.

Jednocześnie trzeba zanotować fakt, że dzięki staraniu prywatnych eksporterów masła — finansistów angielskich udzielił na ten sam cel również poważniejszych kredytów, które, za pośrednictwem tych eksporterów, będą rozdzielone

między poszczególne Spółdzielnie Mleczarskie, na urządzenia pasteryzacyjne.

Urządzenie te przyczynia się do wyrobu lepszego gatunku masła, co pozwoli na osiągnięcie zagranicę, w których, wyższych od dotychczasowych.

WYWÓZ DRZEWA Z ROSJI

Do Stólpców przybył pierwszy transport tranzytowy drzewa sosnowego w ilości 200 wagonów. W związku z tem ma być przeprowadzony na stacji w Stólpcach dotkowy dla ustawienia większej liczby wagonów. Drzewo transportowane jest z Rosji do Niemiec przez Polskę.

Dobry i tani środek na parchy u zwierząt

Przy leczeniu świerzby lub parchów u zwierząt w Ameryce od lat kilkunastu używany jest taki i bardzo następujący środek.

Mianowicie: bierze się pół kilograma kwiatu szarzanego (Flos Bullerii) i ćwierć kilograma wapna niegaszonego, miesza się wszystko razem dokładnie, a następnie dolewają się do tego wody dotąd, dopóki zawarte w mieszaninie wapno się rozluźni, poczem dolewają się do tego tyle wody, żeby razem z siarką i wapnem otrzymać 20 litrów roztworu.

Następnie zlewa się wszystko do kociołka i gotuje się przez 2 godziny.

Po dokładnym ostudzeniu zlewamy to wszystko ostrożnie do drugiego naczynia i potem znowu dolewamy gotowanej wody do 20 litrów ogólnej ilości.

W tym stanie otrzymany roztwór jest już gotów do użytku; przed samym stosowaniem roztworu ten trzeba trochę ogrzewać, a żeby był ciepły.

Tym roztworem należy przez dni kilka jeden raz na dzień smarować porażone świerzba lub parcha mi konie i bydło, przytem jednego dnia wysmarować połowę całego ciała zwierzęcia, a na drugi dzień drugą połowę.

Opisany sposób leczenia daje bardzo dobre rezultaty.

Z. Olszański,
lek. zwet. wet.

NA EMERYTURĘ

Posel nadzwyczajny, minister pełnomocny RP., w Tokio, p. Stanisław Okęcki, został zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej odwołany ze swego stanowiska i przeniesiony na emeryturę.

P. Okęcki jest pierwszym urzędnikiem w dyplomacji polskiej, który przechodzi na emeryturę po służeniu pełnych 35 lat.

Dr. Juliusz Stanisław Harbut

ADAMPOL wieś polska w Turcji

Osada otrzymała nazwę od imienia fundatora: Adampol.

Władza administracyjna i nadzorna należała do wojska i trzech radnych wyznaczonych przez rząd. Członkami byli: Czartoryscy, później zaś wybieranych przez ludność.

Na zwierzchnią władzę ta reprezentowała Adampol i jego mieszkańców przed władzami tureckimi i ambasadorów francuskim, który rządy nad kolonią miał pewnego rodzaju protektorat z ramienia rządu Francji, której poddany był ks. Czartoryski. Gdy później wnuk fundatora, Adam, zmienił poddaństwo na austrjackie, protektorat przypadł ambasadorowi austriackiemu. Obecnie polskości ten wykonuje ambasador polski w Angerze.

Obecnie na czele wsi stoją wójt i dwóch radnych z wyboru wójt jest Emil Biskupski.

Adampol", a równobrzmiącym na pismem w języku tureckim u dołu środkowej części, w której widniał po lewej stronie orzeł polski bez korony, lecz z mieczem i berłem, z prawej zaś strony turecki pół księżyc i gwiazda.

Niestety z przewrotom i powstania nowej republiki, władze tureckie odebrały gminie dotychczasową pieczęć, wymieniając ją na nową z na pismem wyjątkiem tureckim z półksiężycem i gwiazdą — lecz już bez znaku orła.

Zatem dotychczasowa nazwa Adampol uległa przemianom na „Po lonszeuwy", co znaczy: „Polska wieś", której jednak Adampolanie, wierni tradycji wcale w mowie ani korespondencji nie używają, pozostając przy pierwotnej nazwie.

Adampol należy do wójciatu konstantynopolitańskiego, zaś do kaimakanatu (starostwa) w Belkos. Rodziną istnieje w Adampolu 34, a wieś i tyłek gospodarstw. Wszystkich dusz liczy więc 160, wszystkich rzymsko-katolickiego wyznania.

Przeważną część przysłał obywatelstwo tureckie, czyli zatrzymali polskie. Mieszkańcy żenią się przeważnie między sobą, utrzymując w ten sposób rasę i tradycję. Odwiedziliem tu każdy dom, każdą rodzinę; staralem z każdym rozmawiać, poznać ich każdą radość, ich wszystkich smutki. Utrzymanie czerpiał z uprawy roli, a jak swemu uświadomieniem, inteligencją, tak też umiejętnością i intensywnością gospodarci rolnej stacji ocale niebo wyżej od Turków. Czerpią je z łowictwa, chowu trzody chlewniej, dostarczanej na rynek konstantynopolitański, z wyrebu i sprzedaży drzewa ze swych lasów na opał, a w dziele nadto z hotelarstwa, gdyż ze względu na niezwykle zdrowe tu powietrze, malownicze położenie i niezwykłą czystość gospodarstw, Adampol ściągają wielu letników, w tem nietylko Turków, ale i obcokrajowców. Niedawno bawiący przez lato w Adampolu marszałek niemiecki bar. v. Goltz, pozostawił w jednym z miejscowych pamiętników wspomnienie wierszem:

„Wie Adam im Paradies, so wohl fühlte ich mich in Adampol. 1)

1) Jak Adam w raju — tak się czułem w Adampolu (dopisek Red.)

Z przewrotom Mustafy Kemala Paşy, rząd turecki usunął wyjątkowo polskiego nauczyciela z adampolskiej szkoły, usiłował zainstalować nauczyciela Turka. Sprzeciwili się jednemu temu mieszkańcy w obawie przed dalszym turcizmem wsł. Wobec tego objawiają się w zupełności bez szkoły, ucząc swe dzieci tak iż mimo braku szkoły niemieckiej ani łobów nawet wśród dzieci w wieku szkolnym. Z owoców poludniowych udają się tutaj figi, kaszany, winogrona.

We wsi istnieje też młyn i tartak drzewny. Sklep bakaliowy zaopatruje wieś w miejskie łowary.

Życie Adampolan pełne tęsknoty za ojczyzną, jest bardzo twarde. Prawdziwy zaścianek staropolski, odwieci zupełnie od ojczyzny i od świata, w posrodku dzikich, gór i jarów, w dalekim promieniu od innych siedzib ludzkich, prowadził ciemną, odwieczną walkę o życie.

Po polach nieraz gruszą żółte szakale, a wilki napadają mniejszą gromadą na pasące się w polu bydło lub owce, nie zaś w ziemie ciemnymi stadami napadają na wieś.

(ciąg dalszy nastąpi)

KRONIKA KRAJOWA

SAMOBÓJSTWO OFICERA

W hotelu „Polonia” w Toruniu, popełnił samobójstwo, wyrzucił z rewolweru, skierowanym w serce, kapitan 62-go pułku piechoty, Kondrzejko.

Kapitan przed niedawnym czasem stracił wskutek nieszczęśliwego wypadku zupełnie wzrok i cierpiał z tego powodu na silny rozstrój nerwowy.

ARESTOWANIE KOMUNISTÓW

Do aresztu sądowego w Czortkowie (województwo lwowskie) przyprowadzono 29 chłopów z Dźwiniezek koło Zaleszczyk, którzy z ramienia komunistów organizowali „komórki” komunistyczne. — Policja państwowa wkroczyła w odpowiednim momencie i organizację rozwiązała.

SPRYTNA KRADZIEŻ

Antoni Zawadzki, inkasent firmy transportowej „Schenker i Sp.” od bierał w Banku polskim w Warszawie 25 000 zł, które wkładał, w miarę obliczania, do tecki skórzanej, rozłożonej obok okienka kasaowego. Zaledwo Z. odszedł od okienka, stwierdził, że w tece wycięta jest dziura i że brak mu paczki banknotów, zawierającej 10 000 zł. Podniesiony alarm nie pomógł — złodziej już uknął.

EMIGRACJA

Urząd emigracyjny udzielił zezwolenia na wyjazd 623 robotników do kopalni węgla w Belgii. Wyjazd transportu nastąpił w dniu 17 lutego.

Financysty pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na 2678 robotników, którzy w ciągu m. lutego wyjadą do Francji.

Z tego do kopalni węgla uda się 825 robotników, do kopalni rudy — 350, do przemysłu — 400, do rolnictwa — 480.

KONFISKATA BRONI

W styczniu r. b. organa policji państwowej konfiskowały w całym kraju broń, będącą w posiadaniu nielegalnym ludności na terenie woj. krakowskiego.

Skonfiskowano: 68 strzelb, 48 flukerów bębnowych, 30 karabinów, 15 rewolwerów automatycznych i 6 flukerów.

TRAMWAJ BEZ SZYN

W Poznaniu dokonano poświęcenia pierwszego w Polsce trolejbusu, przy pomocy którego Poznań uzyska stałe połączenie z przedmieściami — Główną. Trolejbus jest to wóz z wyglądu zbliżony do autobusu, do którego przy pomocy dwóch drutów doprowadza się prąd elektryczny.

Miejsce w trolejbusie jest 60, w tem 35 siedzących.

NA BADANIA NAUKOWE

Polska Akademia Umiejętności rozda w końcu marca r. b. z funduszu s. p. Pawła Tryszkowskiego zapomogi na rok 1930 na badania przyrodnicze i lekarskie, przede wszystkim mające łączność z poznaniem istoty choroby raka i chorób wenerycznych lub ich leczenia.

Ubiegający się o te subwencje mają wnieść podania do P. A. U. do 15 marca 1930 r. z wymienieniem, jakie badania zamierzają prowadzić i jaka kwota na nie byłaby im potrzebna, oraz wykazać, iż zajmowali się już poprzednio badaniami naukowymi.

Tu musimy dodać, że na badania naukowe w Polsce wydaje się pieniędzy bardzo mało, wówczas, gdy wszystkie inne kraje spiją grube miliony.

SKŁAD TRYKOTAŻY

Polecamy w wielkim wyborze garnitury, bluzki, kurtki szkolne, karunkierki dziecięce, ponoczozy, skarpetki, rękawiczki oraz jaśnoterską bieliznę i t. p.

Ceny fabryczne

ST. J. BONDARCZYK

Warszawa, Chmielna 5, tel. 539-55

Lecznica specjalna

WARSZAWA

(naprzeciw dworca), Chmielna 56. Wyłącznie dla chorób wenerycznych i skórnych, analizy krwi i moczu. Leczenie promieniami i elektrycznością. Przyjęcia od 9 rano do 9 wiecz., w niedzielę do 1 pp. — Wizyta 4 zł.

KRONIKA ZAGRANICZNA

CENNE WYKOPALISKO.

Z Palestyny donoszą, że robotnicy, którzy pracowali nad założeniem fundamentów kościoła na górze Skopus, w pobliżu uniwersytetu hebrajskiego, wykopali kilka grołców z czasów Heroda z napisami w językach hebrajskim i greckim.

Oprócz tego znaleziono przedmioty gliniane datujące, jak przypuszczają, od czasów drugiego zniszczenia Jerozolimy, 130 lat przed Chr.

Palestyński urząd zabytków historycznych powierzył prace wykopaliskowe w tej miejscowości archeologom z uniwersytetu hebrajskiego.

BEZROBOCIE W JAPONJI.

Do lat ostatnich w Japonji ciężka bezrobocia nie była wcale znana, a to z tego powodu, iż kraj był przed wojną małym przemysłowcem i że na zamężniacych i członkach rodziny i rodu leżał obowiązek, zgodnie z tradycją narodową, utrzymania członków biedniejszych.

Jednak ze wzrostem przemysłu, stan materialny członków szerszych rzędów ludności znacznie się pogorszył, tak że obecnie ogólna liczba bezrobotnych jest oceniana na 300 — 400 000. Liczba ta ciągle się zwiększa.

Wśród bezrobotnych osobliwie miejsce zajmuje uniwersytet mitsubuski. Okazuje się, że na 100 studentów, otrzymujących dyplomy z uniwersyteckie, tylko 20 znajduje sobie pracę.

OFIARNOSĆ POLAKÓW W AMERYCE

W Chicago Zarząd Zjednoczenia Polско - Rzymsko - Katolickiego wysygnął 2 500 dolarów na rzecz inwalidów Polaków z wojny światowej, którzy służyli w armiji Hallera.

W Clewland — Polacy złożyli 3 486 dolarów dla uniwersytetu katolickiego, w tem mieście.

WYBUCH W WYLNIE.

Z Rosji donoszą, że w wielkim mieście narowym w Kostowie nad Donem wybuch zniszczył budynki i w stacji kolejowej, 44 robotników padło ofiarą wybuchu.

Podjezwają, że wybuch był dziełem organizacji sabotażowej, przeciwbolszewickiej.

W ROSJI BIJA BEZROBNIKÓW Bolszewicka „Krasnaja Gazeta” donosi, że w Kremieniu naprdli na urzędową tam zabawę bezrobotnych, zadając ciężkie uszkodzenia ciała kilkunastu uczestnikom zabawy.

Napastnicy zostali aresztowani. Grozi im kara śmierci.

TRZEJ OFICEROWIE MARYNARKI KAPŁANAMI.

Z Francji donoszą, że oficer wojskowej marynarki francuskiej, Pelgnon, porzucił służbę wojskową i wstąpił do klasztoru trapistów w Cléaux.

Jako dowózcą broni, Dupriez, od trzech miesięcy przebywa w nowicjacie OO. Dominikanów, porucznik zaś marynarki Fulfe de Magdondeaux, wstąpił przed kilku tygodniami do seminarium duchownego, pragnąc zostać skromnym proboszczem wiejskim.

Wszyscy ci trzej oficerowie rokowali jaknajlepsze nadzieje w zawodzie marynarki.

Jeden z nich był majorem, drugi prymus i otrzymał pierwszą lokietę torped, trzeci był najmłodszym porucznikiem marynarki w Francji.

STATEK O SZKLANEM DNIEM

Wielki statek amerykański na rzece Miami zapotrzony w składanie dno, do oglądania życia pod wodą, wpadł na skałę, przyczem dno zostało uszkodzone. Statek za czął tonąć i dopiero przy pomocy rybaków oraz ludzi ratowniczych policji rzecznej udało się uratować pasażerów statku w liczbie około 100 osób.

Praktyczna książka
**„PIERWSZA POMOC
 W WYPADKACH I CHORO-
 BACH ZWIERZĄT”**
 przez Lekarza Weteryn.
Z. OLSZAŃSKIEGO.
 Cena 1 zł. 80 gr. Wysyła na zamów.
 Adres:
Włocławek — Olszański.
 Książka niezbędna dla każdego rolnika-hodowcy.

BIBLIOTEKA DOBREJ KSIĄŻKI
 redakcja WŁADYSŁAWA BOGDANOWICZA
 rozpoczynając czwarty rok pracy wydawniczej w kierunku przeciwo-komunistycznej i przeciwywrotowej wydała:
»Z raju dyktatorów komunistycznych«
 Każdy wieśniak i każdy pracownik powinien przeczytać tę ciekawą broszurę.
 Cena broszury 40 gr
 Zamówienia kierować:
BIBLIOTEKA DOBREJ KSIĄŻKI
 Warszawa, ul. Sienna 33.

„CLIMAX”
 SILNIKI SPALINOWE NA ROPE
 I CIĘŻKIE PALIWA PLYNE
 NAJODPOWIEDNIEJSZE DLA
PRZEMYSŁU I ROLNICTWA
 NADZWYŻYJ PROSTA W
 BUDOWA
 ŁATWA I PEWNA OBSŁUGA,
 SPOKOJNY RÓWNY BIEG,
 NIEZROBNA, TANIOSĆ
 PRACY.
 URUCHAMIANIE BEZ
 LAMPY (PODGRZEWAJĄCEJ)
 od 5 do 60 K. M.
 Szybka dostawa na dogodnych warunkach kredytowych.
Jeneralna Reprezentacja na Rzeczpospolitą Polską:
DOM ROLNICZY, FABRYKA MASZYN I ODLEWNIWA ŻELAZA
H. MUHSAM Sp. Akc. WŁOCŁAWEK
 ODDZIAŁY: WARSZAWA, LWÓW,
 ul. Mazowiecka 7, tel. 525-00 ul. Ratowskiego 1, tel. 66-02

Bilans

Pocztowej Kasy Oszczędności

Stan czynny

na dzień 31 grudnia 1929 roku.

Stan bierny

1. Kasa i sumy do dyspozycji	61.552.507,13
2. Lokaty w Bankach Państwowych	26.180.147,59
3. Skap wacieli	13.446.804,09
4. Urzędy pocztowe	40.113.528,39
5. Skarb Państwa	
a) za II waloryzacji wkład. oszczędn.	2.033.130,64
b) za III waloryzacji wkład. oszczędn.	31.980.174,74
6. Papiery wartościowe własne	242.466.741,08
a) emisyj amortyzowane kasowego zapasowego	6.119.920,55
b) emisyj amortyzowane lombardowe	2.334.130,55
c) wyczerpani amortyzow.	9.739.544,49
7. Pożyczki na zastaw papierów wartościowych	31.560.500,74
8. Ministerstwo Poczt i Telegrafów	10.000.000,—
9. Dłużnicy	4.881.119,74
10. Sumy przeliczone	
a) rozliczenia międzyokresowe	6.183.354,34
b) inne	131.590,18
11. Zaliczki	634.010,37
12. Długi Uoś. pliczeń na życie	2.000.000,—
13. Drukarnia	497.098,12
14. Rachomości	3.187.440,49
15. Nieuchomości	23.851.086,11
	504.784.815,73
16. Inkaso	1.578.045,48
17. Depozyty zwykłe	47.301.243,22
18. Depozyty lombardowe	23.484.238,23
	72.363.526,93

1. Wkłady czekowe	210.603.299,51
2. Wkłady oszczędnościowe	
a) z rach. wkładowego	140.505.736,34
b) z III waloryzacji	32.406.115,20
3. Wkłady w drodze	49.579.133,78
4. Przekazy niezrealizowane	33.345.394,50
5. Różni za obligacje waloryzacyjne	1.872.370,—
6. Wierzyciele	428.607,60
7. Sumy przeliczone:	
a) rozliczenia międzyokresowe	15.707.048,35
b) inne	135.127,09
8. Długi hipoteczne	112.412,03
9. Fundusz amortyzacyjny	3.344.995,41
a) emerytalny	1.905.981,90
b) rezerwowi różnic kursowych	1.438.913,51
10. Wynagrodzenia	3.334.290,48
11. Nadwyżka bilansowa	4.716.501,67
	504.784.815,73
19. Różni za inkaso	1.878.045,48
20. Różni za depozyty zwykłe	47.301.243,22
21. Różni za depozyty lombardowe	23.484.238,23
	72.363.526,93

Rachunek strat i zysków

za 1929 rok.

Straty

Zyski

1. Wydatki administracyjne:		
a) osobowe	10.114.838,14	
b) rzeczowe	3.167.461,91	12.282.300,05
2. Odsetki od wkładów:		
a) czekowych	1.850.245,03	
b) oszczędnościowych	7.374.842,36	8.725.087,39
3. Administracja i remonty nieruchomości		481.617,60
4. Przydatki do fund. amortyzacyj. nieruchomości		945.357,17
5. Opłaty na rzecz Min. Poczt i Telegrafów		4.037.304,61
6. Dajpisy należn. wątpliwych		85.744,20
7. Różne		33.229,05
8. Nadwyżka bilansowa		4.716.901,67
		31.309.572,38

1. Dochody z obrotu czekowego:		
a) prowizja przekazowa	808.929,91	
b) opłaty manipulacyjne	3.174.945,85	
c) odsetki za wkład i inne	1.372.914,50	5.356.790,26
2. Prowizja:		
a) inkasowa	377.872,58	
b) depozytowa	201.562,75	
c) ubezpieczeniowa	63.197,06	642.632,37
3. Odsetki od pożyczek wekslowych		2.093.383,68
4. Odsetki od pożycz. na zast. pap. wartości.		919.228,70
5. Odsetki od papierów wartości. własnych		18.808.718,12
6. Odsetki od lokat w bankach państwowych		736.391,65
7. Dochody z nieruchomości		2.110.449,58
8. Dochody z drukarni		19.796,48
9. Różne inne dochody		627.180,41
		31.309.572,38

PREZES

Pocztowej Kasy Oszczędności.

(—) Gruber

KOMISJA REWIZYJNA:

Przewodniczący: (—) Adam Linck

Z członkami: (—) J. Fiat
 (—) Schneider
 (—) Józef Kucza
 (—) Wit. Pawłowicz

DYREKTOR

Centralnej Księgowości

(—) W. Góra

Przewodnik po Warszawie

Tanio, wygodnie, praktycznie.
Gdzie się zatrzymać po przyjeździe
Hotel „Grand” ul. Chmielna 5.
Hotel „Savoy” Nowy Świat 58.

Gdzie się wypakować?

Kąpiele „Djana” — Chmielna 13
tel. 505-80 i 36-10. We czwartki
łaźnie dla pań.

Gdzie kupić obuwie?

F-ma „St. Pietruszewski” — ulica
Warecka 11.

Gdzie obstałować lustro, lub stare
odnowić? B-cia Babicz, Solec 77.

Gdzie kupić okulary?

Firma „Stanisław Slowikowski”
ul. Świętokrzyska 20.

Gdzie obstałować palto i ubranie?
St. Kotlewski, Wspólna 65a.

GDZIE OPRAWIĆ OBRAZ?

P. acównia ram i obrazów M. Ko-
siorek — Warszawa, Sienna 14.

Dokąd pójść wieczorem?

Kino „ATLANTIC” Chmielna 33.
Film dydaktyczny:
„Czterech diabłów”.

Kino-Teatr „APOLLO” — Mar-
szalkowska 106. Pocz. 4, 6, 8, 10.
Kino „CASINO” Nowy Świat 50.
Kino-teatr „KOMETA”, Chłódna
49. Na scenie występy artystów.
OPERETKA L Messal — Mar-
szalkowska 114.

OPERETKA W Bromego

„Ewentualnie dzisiaj w nocy”
TEATR Rewji „MIGNON”
Marzaskowska 81—pod dyrekcją
E. Czernińskiego.

Kino-teatr „LUX”, Elekoralna 21.

Na scenie występy artystów.

Kino-teatr „NAOKOŁO ŚWIATA”
ul. Chłódna 12.

Teatr świetlny „SOKÓŁ”, Mar-
szalkowska 69.

Kino-teatr „ŚWIT”, Wolska 14.

Na scenie występy artystów.

Kino „Teatr „WISŁA”, ul. Tamka.

„Halka” — ze śpiewem art. opery
Warsz. Gruszczyńskiego.

Nast. obraz „Królówie puszczy”

ZAKŁAD mechaniczny czyszczenia

pietry parą. Wytwórnia waty
pracownia kolder. Warszawa, ul.
Chmielna 14.

POMPY dla letników, dwórow ssaco-

toczące oryginalne Mira z mo-
sieżnymi cylindrami. Duża wydaj-
ność, niskie ceny. Jan Lewandow-
ski, Warszawa, ul. Jasnna nr. 6,
tel. 226-38.

Torebki damskie

oraz

artykuły podróżne

najtaniej zakupić można

w fabryce

Szymona Skomorowskiego

Warszawa, Chmielna 19.

Tel. 117-91.

C. ULRICH

ZALOŻONE 1803 Roku

ZAKŁADY OGRODNICZE
— WARSZAWA, CEGLANA 11

zawiadamiają, że wyszedł
z druku na r. 1930 cennik

NASION

i rozsyłany jest na żądanie

Reformackie pigułek Zakonnik

znane od 1602 r.

REGULUJA żołądek, chronią od REUMATYZMU
cierpienia WĄTROBY, nadmiernej OTYŁOŚCI,
ARTRETYZMU uderzeń KRWI do GŁOWY usmie-
niają HEMOROJDY, czyszczą KREW, przy skłon-
nościach do obstrukcji, są łagodnym środkiem
przeciwciepłującym. Użycie: 1 do 2 pigułek na noc.
Cena pudełka zł. 1,35, wyrobó apteki
Karczewski, Tuszyński, Warszawa, Trębacka 4.
Żądać z „ZAKONNIKIEM”.

PORADNIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA EUGENICZNEGO

Warszawa, Nowy - Świat 1, m. 5. Tel. 89-99.
czynna od 9 rano do 9 wieczorem.

Udziały wskazówek i pomocy w zakresie
LEKARSKIM I PEDAGOGICZNYM

W sprawach porad przedślubnych i małżeń-
skich, wychowywawczo - leczniczych, sportowych,
walki z czynnikami zyradającymi (chor. wenery-
czne, pociowe, alkoholizm, morfizm, kokainizm)
walki z syfilisem mdziecka i matki ciężarnej oraz w
nagłych przypadkach

SIEMC-ORTOPEDYSTA A. BIERNACKI

Warszawa,
ul. Elekoralna 19 m. 17.
wykonuje wszelkie ro-
boty szewskie w zakresie
obuwia ortopedycznego
według ostatnich wyzna-
ków ortopedji.

PIERWSZORZĘDZONA
SZKOŁA KROJU
SZYWA - MODELOWANIA
MISTYWA A. WIŚNIEWSKIĘ DOBROCIĘJ
WARSZAWA, NIECAŁA 12, TELEFON 72-04.
Populacja: 10000000
WARUNKI BARDZO PRZYSTĘPNE.
DŁA SAMOUCZÓW ROZPOCZĘCIE KROJU.

KANARIKI, TURKOTY,

popugi, piaki egzotyczne,
małpki, rybki, kłaki,
akwarja i pokarmy.

Handel Zoologiczny

„Kanarion” Warszawa,
Ś. toł Krzyńska 5. Telefon 519-77

Gdzie się fotografować?
Świętokrzyska 9, tel. 433-62
S. Adamowicz.

Fabryka Mebli Dymmek S.A.

Przyjmuję zamówienia i poleca
gotowe gabiny, stołowe, sy-
pialnie, szafy, otomany, tapca-
ny Wyłącznie Warszawa. Żytina
29a tel. 99-30.

prosimy zwrócić uwagę
na adres:

Gospodarstwo 140 morgowe z
pełnymi zasiewami, inwentarzem
żywnym i martwym; budynki mu-
rowane, dom mieszkalny 7-miopoko-
jowy murowany, gospodarstwo ład-
nie położone przy szosie, blisko
Mławy i Dziadłowa. Zejła Szkol-
ter, poczta Iłowo.

Elektryczność wiejska!!

Za małą opłatą dzienną zapew-
niamy gospodarzom w dzień siłę
pociągową do sieczkarki, młocarni
i młeczarni, oszczędność w lu-
dziach, koniach i kieratach; w no-
cy oświetlenie, co da bezpieczeń-
stwo od ognia i kradzieży. Tamże
piornocochrony. Inż. M. Feilchen-
feld, Warszawa, Królewska 20

Solidni agenci poszukiwani.

Dział lekarski

LECZNICA

Warszawa, Chmielna 26.

wewnętrzne 10—3 i 4 — 8.
dzieci 11—1 i 4 — 8
ucha, gardła i nosa 1—2 i 6 — 7
weneryczne, skórne cały dzień
oczu 4 — 6
nerwowe 1—2 i 7 — 8
kobiace i akuszer. 11—2 i 3 — 8
ANALIZY KWARCOWKI, RO-
ENTGEN. WIZYTA 4 zł.

ZEBY.

Lekarz-Dentysta Józef Złotnicki,
Leszno 7, tel. 53-08; do 11 rano
i od 4 — 7 p. p.

AKUSZERKA Ring przyjmuje pa-
nie, udziela porad. Wieloletnia
praktyka. Niezależnym ustę-
pstwo. Warszawa, Widok 22 m. 27.

CHOROZY NA KAMIENIE ŻŁTACZ-
KĘ otrzymają bezpłatnie broszurę
u Starszego Felczera I. Singera.
Warszawa, S-to Jerska 34.

Akuszerka Chłpińska przyjmuje
panie, udziela porad, Warszawa,
ul. Żorawia 35, przy Marszał-
kowskiej.

Lekarz-Dentysta Marja KIERSKA

Choroby zębów i jamy ustnej.
Pracownia zębów sztucznych.
ul. Chmielna nr. 2 m. 9.

Akuszerka Popławska przy-
jmuje panie, udziela porad; ni-
ższe ustępstwo. Warsza-
wa, ul. Elekoralna 8 m. 16-a

POLSKI KOMITET DO ZWAL- CZANIA RAKA.

Warszawa, Karowa 31.

PRZYCHODNIA — przyjęcia
chorych podejrzewających u
siebie raka we wtorki, czwart-
ki i soboty od 1 — 2 pp. Porady
bezpłatne.

Leczenie radowe.
w poniedziałki, środy i piątki
od 1 — 2 popołudniu.

ZIOLA WOJNOWSKIEGO i DR. BREYERA

lecznicze do nabycia w
Centralnym Składzie
Aptecznym

WARSZAWA,
MARSZAŁKOWSKA 81.

Na prowincję wysyłamy za zali-
czeniem.

Fabryka kolder

watowych i puchowych
poduszek i materacy

oraz skład

piezra puchu i białiny
pościelowej

Jan Sierakowski

Warszawa, Nowy Świat 54.

CENA „POLSKIEJ LUDOWEJ”:

Romany	Zł. 8 —
Pełnocznie	Zł. 4 —
Kwartalnie	Zł. 2 —

W Ameryce kwartalnie 1 dolar,
we Francji 15 franków kwartalnie.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 14750.

CENY OGŁOSZENI:

Cala strona	Zł. 360 —
1/2	Zł. 180 —
1/3	Zł. 90 —
1/4	Zł. 45 —
Wiersz milimetrowy za tekstem — 30 gr., w telecie — gr. 45	
Drobne za wyraz	— gr. 20